

Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava – Helenín

Učební osnova předmětu

DĚJINY VÝTVARNÉ KULTURY

Název ŠVP: **DESIGN ODĚVU**

Celkový počet týdenních vyučovacích hodin za studium:

11 hodin

Forma vzdělávání:

denní

Platnost od:

1. 9. 2012

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle předmětu

Obecným cílem vyučovacího předmětu dějiny výtvarné kultury je poskytnout žákům poučení o vývoji výtvarného umění v průběhu dějin, seznámit je s nejlepšími a nejkrásnějšími díly výtvarného umění, která lidé v minulosti vytvořili, a s historickými událostmi, které vznik uměleckých děl provázely.. Cílem předmětu je také inspirovat žáky k jejich vlastní tvůrčí činnosti, vzbudit v nich touhu po poznávání světa, po objevování jeho krásy a tajemství.

Charakteristika učiva

Předmět dějiny výtvarné kultury je vyučován ve 1. až 4. ročníku, vychází ze vzdělávacích oblastí RVP „Společenskovední vzdělávání“ a „Uměleckohistorická a výtvarná příprava“. Učivo předmětu je probíráno chronologicky, sleduje vývoj lidské společnosti a její výtvarné kultury od počátků lidské existence po 20. století. Je rozděleno do 4 hlavních historických období: pravěk, starověk, středověk a novověk.

1. ročník

Tematické celky:

výtvarná kultura pravěku, starověku, raného středověku

Mezipředmětové vztahy:

český jazyk a literatura

2. ročník

Tematické celky:

středověk, vrcholná a pozdní renesance, mimoevropské kultury, barokní sloh

Mezipředmětové vztahy:

český jazyk a literatura

3. ročník

Tematické celky:

mimoevropské kultury, rokoko, klasicismus, romantismus, realismus, umění druhé poloviny 19.stol.

Mezipředmětové vztahy:

český jazyk a literatura

4. ročník

Tematické celky:

moderní umění počátku 20.stol., umění meziválečné doby, výtvarné umění po 2.světové válce

Mezipředmětové vztahy:

český jazyk a literatura

Do učiva DVK jsou zařazena převážně historická období nahlížená s určitým časovým odstupem, součástí učiva je však i sledování současné výtvarné kultury.

Učivo je zaměřené na české umění a na evropské umění (na kulturu západní civilizace a na její mimoevropské inspirace). Pozornost je věnována pěti oblastem výtvarné kultury: architektuře, sochařství, malířství, užitému umění a odívání.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a hodnot

Výuka předmětu směřuje k tomu, aby žáci:

- získali pozitivní vztah k hodnotám západní civilizace i mimoevropských kultur,
- získali inspirace k vlastní tvorbě,
- si uvědomovali význam umění v životě člověka.

Strategie výuky

Při výuce jsou využívány následující metody a formy práce:

- slovní výklad doplněný obrazovými materiály (reprodukcemi výtvarných děl promítanými na plátno, knihami a časopisy o výtvarném umění, filmovými dokumenty),
- návštěvy výstav, galerií, muzeí a jejich hodnocení,
- diskuze nad výtvarnými díly, referáty, skicování výtvarných děl, hraní živých obrazů.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení žáků je kladen důraz na to, aby žáci:

- porozuměli výtvarným dílům (velmi důležitý je osobní prožitek výtvarného díla, střetnutí se s originály děl nebo alespoň s reprodukcemi, fotografiemi),
- dokázali výtvarná díla správně zařadit do uměleckých směrů, historických období,
- dokázali rozeznat inspirace, které vedly umělce k vytvoření děl,
- dokázali výtvarná díla popsat, vysvětlit a zhodnotit, charakterizovat tvorbu umělců.

Podklady pro klasifikaci jsou:

- testy,
- referáty,
- ústní zkoušení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V předmětu jsou rozvíjeny zejména tyto klíčové kompetence:

Komunikační kompetence

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- srozumitelně, souvisle formulovali své myšlenky, názory a obhájili je (diskuze nad výtvarnými díly, vyjadřování vlastního názoru ve skupině, spolupráce při tvorbě živých obrazů),
- písemně zaznamenávali informace z projevů jiných lidí (z přednášek, referátů),
- se aktivně účastnili diskusí (nad výtvarnými díly).

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- získávali informace z otevřených zdrojů, především z celosvětové sítě Internet, a kriticky k nim přistupovali (informace o výtvarném umění, fotografie uměleckých děl),
- při tvorbě vlastních prezentací pracovali se základním i aplikačním programovým vybavením.

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- poslouchali mluvené projevy jiných lidí, pořizovali si poznámky (výklad vyučujícího),
- hledali a zpracovávali informace.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- respektovali kulturu jiných lidí,
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah,
- chápali minulost i současnost svého národa, jeho tradice (návštěvy památek, sledování výstav).

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- si uvědomovali příznivé podmínky pro svobodnou tvorbu a osobní rozvoj, které jim poskytuje demokratické prostředí (návštěvy výstav, sledování filmů o výtvarném umění, četba umělecké literatury a tisku),
- sami hodnotili umělecká díla.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- si uvědomovali podíl přírody na vzniku uměleckých hodnot, úlohu umění spoluvytvářet životní prostor a napravovat necitlivé lidské zásahy do přírody (díla inspirovaná přírodou, umělecká díla umístěná v přírodě a spoluvytvářející životní prostředí, nebo třeba napravující zpustošenou přírodu),
- esteticky a citově vnímali své okolí a přírodní prostředí.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- si uvědomovali odpovědnost za svůj vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení (žáci se seznamují s tím, jak se v minulosti i v současnosti významní umělci pracovně uplatnili, s jakými problémy se v různých obdobích potýkali, jak byli hodnoceni širší společností, jak se jim mnohdy podařilo se svojí odvahou, vytrvalostí a nekonformností prosadit),
- sami vytvářeli pozitivní hodnoty,
- byli pozitivně motivováni k hledání vlastního pracovního uplatnění.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- připravovali referáty s pomocí internetu, vyhledávali informace, reprodukce a vytvářeli vlastní prezentace.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: první

Výsledky vzdělávání	Učivo (tematické celky, témata)	Počet hodin
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- charakterizuje vývoj lidské společnosti v období jejích počátků- rozpozná charakteristické výtvarné projevy pravěkých umělců v architektuře, sochařství, malířství a užitém umění- rozčlení a charakterizuje zachované památky	<p>1. Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none">- paleolit- neolit	8
<ul style="list-style-type: none">- charakterizuje spojitost vývoje výtvarné kultury ve starověkých civilizacích s jejich náboženskými představami, s jejich historickým vývojem a přírodními podmínkami- rozpozná charakteristické výtvarné projevy starověkých kultur v architektuře, sochařství, malířství a užitém umění- rozčlení a charakterizuje zachované památky	<p>2. Starověk</p> <ul style="list-style-type: none">- Mezopotámie- Egypt- egejské umění- Řecko- Etruskové- Řím- počátky křesťanského umění- Keltové- Germáni- období stěhování národů	54
<ul style="list-style-type: none">- rozčlení a charakterizuje významné výtvarné památky období středověku- charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období středověku a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu	<p>3. Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none">- konec stěhování národů- byzantské umění	6

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: druhý

Výsledky vzdělávání	Učivo (tematické celky, témata)	Počet hodin
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- rozčlení a charakterizuje významné výtvarné památky období středověku- charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období středověku a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu- rozpozná charakteristické rysy románského slohu, gotiky a renesance v architektuře, sochařství, malířství a v odívání- charakterizuje tvorbu významných středověkých umělců- analyzuje jejich umělecká díla	<p>1. Středověk</p> <ul style="list-style-type: none">- raný středověk- umění irských klášterů- karolínské umění- Velká Morava- islámské umění- šíření byzantského umění- otónské umění- románský sloh- gotika- raná renesance	38
<ul style="list-style-type: none">- rozpozná charakteristické rysy vrcholné a pozdní renesance v architektuře, malířství, sochařství a odívání- charakterizuje tvorbu umělců vrcholné a pozdní renesance- analyzuje jejich umělecká díla- charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období renesance a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu	<p>2. Vrcholná a pozdní renesance</p> <ul style="list-style-type: none">- charakteristika renesance- vrcholná renesance- renesance mimo Itálii- renesance v českých zemích- manýrismus- manýrismus v českých zemích	32
<ul style="list-style-type: none">- rozpozná charakteristické výtvarné projevy mimoevropských kultur v architektuře, sochařství, malířství a užitém umění	<p>3. Mimoevropské kultury</p> <ul style="list-style-type: none">- civilizace střední Ameriky- civilizace jižní Ameriky	6
<ul style="list-style-type: none">- rozpozná charakteristické rysy barokního slohu v architektuře, malířství, sochařství a odívání- charakterizuje tvorbu významných barokních umělců- analyzuje jejich umělecká díla- charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období baroku a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu	<p>4. Barokní sloh</p> <ul style="list-style-type: none">- charakteristika barokního slohu- barokní sloh v Itálii- barokní sloh mimo Itálii- barokní sloh v českých zemích	26

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník:třetí

Výsledky vzdělávání	Učivo (tematické celky, témata)	Počet hodin
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná charakteristické výtvarné projevy mimoevropských kultur v architektuře, sochařství, malířství a užitém umění 	<p>1. Mimoevropské kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> - asijské kultury 	8
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná charakteristické rysy rokoka v architektuře, sochařství, malířství a užitém umění - charakterizuje tvorbu významných rokokových umělců - analyzuje jejich umělecká díla - charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období rokoka a které ovlivnily jeho výtvarnou kulturu 	<p>2. Rokoko</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika rokoka - rokoko ve Francii - rokoko mimo Francii 	14
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná charakteristické rysy klasicismu v architektuře, sochařství, malířství a odívání - charakterizuje tvorbu významných klasicistických umělců - analyzuje jejich umělecká díla - charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období klasicismu a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu 	<p>3. Klasicismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika klasicismu - klasicismus v evropských zemích - klasicismus v českých zemích 	10
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná charakteristické rysy romantismu v architektuře, sochařství, malířství - charakterizuje tvorbu významných romantických umělců - analyzuje jejich umělecká díla - charakterizuje hlavní historické události první poloviny 19. století, které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu 	<p>4. Romantismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika romantismu - evropský romantismus - romantismus v českých zemích 	15
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná charakteristické rysy realismu v sochařství a v malířství - charakterizuje tvorbu významných realistických umělců - analyzuje jejich umělecká díla - charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v polovině 19. století a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu 	<p>5. Realismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika realismu - realismus v evropských zemích - realismus v českých zemích 	10
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná charakteristické rysy uměleckých směrů druhé poloviny 19. století - charakterizuje tvorbu významných umělců tohoto období - analyzuje jejich umělecká díla - charakterizuje hlavní historické události druhé poloviny 19. století, které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu 	<p>6. Umění druhé poloviny 19.století</p> <ul style="list-style-type: none"> - architektura 19. století - prerafaelité - ruský kritický realismus - impresionismus - japonský dřevořez - postimpresionismus 	45

	<ul style="list-style-type: none">- generace Národního divadla- Arts & Crafts- secese	
--	---	--

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník:čtvrtý

Výsledky vzdělávání	Učivo (tematické celky, témata)	Počet hodin
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- rozpozná charakteristické rysy avantgardních uměleckých směrů počátku 20. století- charakterizuje tvorbu významných umělců tohoto období- analyzuje jejich umělecká díla- charakterizuje hlavní historické události počátku 20. století, které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu	<p>1. Moderní umění počátku 20.století</p> <ul style="list-style-type: none">- fauvismus- expresionismus- kubismus- futurismus- počátky abstrakce- ruská avantgarda- metafyzická malba- hnutí Dada	35
<ul style="list-style-type: none">- rozpozná charakteristické rysy uměleckých směrů 20. a 30. let 20. století- charakterizuje tvorbu významných umělců tohoto období- analyzuje jejich umělecká díla- charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály v období mezi světovými válkami a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu	<p>2. Umění meziválečné doby</p> <ul style="list-style-type: none">- poválečný návrat k realitě- české avantgardní umění 20. let- surrealismus- Bauhaus- funkcionalismus- meziválečná abstrakce- meziválečná móda a užité umění	20
<ul style="list-style-type: none">- rozpozná charakteristické rysy uměleckých směrů po druhé světové válce- charakterizuje tvorbu významných umělců tohoto období- analyzuje jejich umělecká díla- charakterizuje hlavní historické události, které se odehrály po 2. světové válce a které ovlivnily dobovou výtvarnou kulturu- charakterizuje současné tendence ve výtvarném umění	<p>3. Výtvarné umění po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none">- 2. světová válka- Art brut- Informel- Op art- poválečná móda- sochařství 20. století- Pop art- postmoderní architektura- Land art	35